

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Tripolitano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

iraque sanctitatis pedibus prostratus, preces fundo, ut eum à tanta injuria revocetis, & sententiam excommunicationis, quam in terram meam præter præfata mala tulit, amoveatis, & judices vel examinatores causæ nobis constituatis Dominos Archiepiscopum Burdegalen. & Præpositum Evaunen. qui ab universis Abbatibus vicinis veritate cognita, remota appellatione, tantam injuriam terminare studeant. Precamur etiam ut latiori præsentium super his & aliis quæ intimaverit credatis.

COLOCEN. ARCHIEPISCOPO.

Epist. 499.
De reformatione
monasterij
S. Stephani de
Keu.

CVM nobis, licet immeritis, in apostolica sedis specula consistentibus sit univrsarum Ecclesiarum sollicitudo commissa, de statu illarum sollicitudinem nos convenit gerere diligentem, & providere attentè ut per fratres & cœpiscopos nostros, cum non possimus ubique nostram præsentiam corporaliter exhibere, possint in melius reformari. Ex parte siquidem tua nostris est auribus intimatum quòd cum bonæ memoriæ Andreas antecessor tuus monasterium S. Stephani protomartyris, situm in loco qui dicitur Keu, concessisset fratribus S. Abrahamæ de Valle Ebron, monachis nigri ordinis propter dissolutionem suam remotis, & iidem fratres S. Abrahamæ bona ejus dilapidando, & ducendo vitam nimium dissolutam, ipsum deduxissent ad nimiam paupertatem, bonæ memoriæ Celestinus Papa prædecessor noster & nos etiam tibi dedimus in mandatis ut restitutioni ejusdem monasterij provideres; tuo committentes arbitrio, utrum prædicti fratres S. Abrahamæ tolerandi, an monachi nigri essent in ipso monasterio reducendi. Tu verò (sicut accepimus) fratres S. Abrahamæ propter dissolutionem suam inde penitus abjecisti, & nos per petitionem tuam duxisti super provisione ipsius monasterij requirendos. Ideoque fraternitati tuæ per præsentia scripta mandamus quæ si per monachos Ecclesiam illam videris reformari non posse, in ipsa Ecclesia Canonicos instituas regulares, qui secundum regulam beati Augustini devotum ibi Domino famulatum impendant, & per eorum religionem locus ipse in melius tuo faciente studio reformetur. Datum Laterani XI. Kal. Januarij.

ILLVSTRI REGI VNGARIÆ.

Significante venerabili fratre nostro Colocen. Archiepiscopo ad audientiam apostolatus nostri noveris pervenisse quòd cum in diocesi sua sint quamplures villæ, in quibus Sclavi habitant, iidem Sclavi præfato Archiepiscopo decimas exhibere contemnunt. Quoniam igitur de regia serenitate confidimus, & speramus ut Ecclesias & earum ministros diligas, & earum commodis exemplo progenitorum tuorum diligenter intendas, excellentiam tuam rogamus atque monemus, per apostolica scripta mandantes, quatenus memoratos Sclavos, ut decimas debitas præfato Archiepiscopo sine diminutione persolvant, tradita tibi potestate compellere non omittas. Datum ut supra.

Epist. 500.
Ut compellat
Sclavos decimas
persolvere.

ABBATI ET CONVENTUI
S. Petri Carnoten.

CVM monasterium vestrum multorum gravetur onere debitorum, ut vix ejus redditibus fratribus valeant necessaria ministrari, Abbates qui fuerunt pro tempore, sicut nostris est auribus intimatum, occasione promissionum de beneficiis non vacantibus tantis se pensionibus obligarunt, quòd si etiam, ut dudum, monasterium in temporalibus abundaret, eas solvere vix valeret. Cum autem secundum instituta canonum, antequàm vacent, non sint ecclesiastica beneficia promittenda, & quæ contra leges sunt, haberi debeant pro infectis; vos & monasterium vestrum à præmissis promissionibus & pensionibus denuntiamus auctoritate præsentium absolutos, cum nec regulariter valeat accessorium, ubi non obtinet principale. Datum Laterani III. Kal. Januarij.

Epist. 501.
Beneficia ecclesiastica
nemini promittenda
antè quàm
vacent.

EPISCOPO TRIPOLITANO.

CVM ex naturalis legis præcepto, quod Dominus in Evangelio declaravit, quæcunque volumus ut faciant nobis homines, & nos eis facere debeamus, & ex eo quod legitur in Thobia, Quod tibi odis fieri, alij ne feceris, ab aliorum teneamur injuriis temperare, nos, qui sacra docente scriptura monemur ne alij nostrum demus honorem, & ex apostolatus officio, quod licet indigni, suscepimus, aliorum jura & præsertim

Epist. 502.
Eum transfert
ad Ecclesiam
Tripolitanam.
Vide supra epist.
50. & seq. &
117.

fratrum & coepiscoporum nostrorum tenemur propensius defensare, ab eisdem nolumus nobis injurias irrogari. Sanè cum ad apostolatus nostri notitiam luce clariùs pervenisset quòd venerabilis frater noster Antiochenus Patriarcha, prædecessoris sui exempla secutus, qui motu propriæ voluntatis N. Tharsen. in Mamistan. dicitur transtulisse, te quondam Apamen. electum in Tripolitanam Ecclesiam transtulisset, non potuimus non moveri; præsertim cum nec ei suffecerit dicti prædecessoris sui præsumptionem solummodo imitari, quin potiùs in injuriam nostram ipsius transgressus excessum, novo quodam mutationis genere parvificavit majorem, & magnum quodammodo minoravit, episcopare Archiepiscopum, immo potiùs dearchiepiscopare præsumens, cum dictus prædecessor ejus dictum Archiepiscopum de Tharsen. Ecclesia in Ecclesiam transtulerit similis dignitatis. Licet enim tu nondum fuisses consecratus, confirmationis tamen munus receperas, & archiepiscopalia, quantum tibi licuerat, ministraras; sicut tua nobis relatione innotuit, qui te Valenien. asseruisti Episcopum, cum nuper constitutus esses apud sedem apostolicam, confirmasse. Verùm cum fortius sit spirituale vinculum quàm carnale, dubitari non debet quin omnipotens Deus spirituale conjugium, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, suo tantùm reservaverit judicio dissolvendum: qui dissolutionem carnalis conjugij, quod est inter virum & feminam, suo tantùm judicio reservavit, præcipientes ut quos Deus conjunxit, homo non separet. Non enim humana sed divina potiùs potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, vel depositionem, aut etiam cessionem auctoritate Romani Pontificis, quem constat esse Vicarium Jesu Christi, Episcopus ab Ecclesia remouetur. Et ideo tria hæc, quæ præmissimus, non tam institutione canonica quàm institutione divina soli sunt Romano Pontifici reservata. Sicut autem Episcopus consecratus sine licentia Romani Pontificis suam nõ debet Ecclesiam derelinquere, sic & electus confirmatus præter ejus assensum suam deferere nequit Ecclesiam, cui est alligatus, cum non debeat in dubium revocari quin post electionem & confirmationem canonicam, inter personas

eligentium & electi conjugium sit spirituale contractum. Quia licet inveniat in canone, quòd si electus ultra quinque menses per suam electionem retinuerit viduatam Ecclesiam, nec ibi nec alibi consecrationis donum percipiat, non tamen intelligitur Ecclesia viduata, quasi sponsam non habeat, sed quia cum sponsus ejus nondum sit consecratus, adhuc quoad quædam viri manet solatio destituta. Quamvis autem eidem Patriarchæ & aliis fratribus & coepiscopis nostris, ut præmissum est, quantum cum Deo possumus, deferre velimus, præsertim cum Ecclesia Rom. sit Antiochenæ plus ceteris quasi quadam germanitate conjuncta, ne tamen jure patriarchatus ad eum cedatur Episcoporum mutatio pertinere, & hoc ipsum trahatur ad posteros in exemplum, per quod apostolicæ sedis privilegio, cujus jura tenemur præ ceteris conservare, posset plurimum derogari, pro præmissis excessibus eum ab electorum confirmationibus & consecrationibus Episcoporum & te ab administratione pontificalis officij de communi fratrum nostrorum consilio duximus suspendendos, donec super hoc curarem aliud ordinare. Per quod idem Patriarcha honori suo asseruit per literas suas plurimum derogatum, cum usque ad tempora ista Patriarchæ Antiocheni suspensio fuerit inaudita: quoniam & prædecessor noster Leo Papa sanctissimus Anatolium Patriarcham Constantinopolitanum, quamvis Patriarcham Antiochenum præsumperit consecrare, nec suspendit, nec excommunicavit, sed redarguit, & ad melius mutavit. Ad excusandum quoque quod fecerat, nonnulla in eisdem literis suis exprimere procuravit, quibus nos plus ad misericordiam quàm ad judicium suppliciter invitabat; ignorantiam scilicet, cum nusquam expressum fuerit, usque ad nostra tempora, de electo quod de Episcopis fuerat institutum; perturbationem mentis, quæ pro tribulationibus quæ terram illam nimis peccatis exigentibus invenerunt, rationis acumen intueri acutiùs non sinebat; idoneitatem personæ tuæ, quæ literatura & honestate ceteris illius terræ Clericis præminebat; & quòd Canonicorum vota in alium non poterant de facili convenire. qui si aliquatenus discordassent à domino terræ, parato ad prædam, & de scissuris mentium exultante, bona ecclesiastica essent mira-

Vide supra p. 447.

Leo I. p. 11.

mirabiliter desolata. Et sicut venerabilis frater noster Conradus Maguntinus Archiepiscopus, Episcopus Sabinensis, cuius testimonium præmissis rationibus concordabat, suis nobis literis intimavit, tua prudentia circumspècta totius terræ statui plurimùm poterat existere fructuosa. Propter quæ circa factum tuum facilius poterat dispensari. Nos ergo super facto tuo cum fratribus nostris communem tractatum habentes, & subtiliter attendentes quòd consecratio tibi collata nec prioris Ecclesiæ te Pontificem fecerit, cum ad eam non fueris consecratus, nec secundæ, ad quam prioris vinculo perdurante non poteris canonicè consecrari, cum adhuc esses alteri conjugaliter alligatus, prædictis tamen rationibus ad dispensationis gratiam inclinati, quamvis secundum sacrorum canonum instituta utraque carere deberes, de plenitudine potestatis à prioris vinculo te solventes, auctoritate tibi præsentium duximus concedendum ut de benignitate sedis apostolicæ quasi novo consensu Tripolitanam Ecclesiæ de cetero tanquam proprius Pontifex ad honorem Dei, utilitatem ipsius Ecclesiæ, tuamque salutem, & Cleri populique tibi commissi studeas gubernare, quatenus præveniente divina gratia & sequente plus prodesse velis & valeas quam præesse, præsertim temporibus istis, cum vix sit qui faciat bonum usque ad unum, opus est non mercenario, sed pastore. Datum Laterani II. Kal. Ianuarij.

PATRIARCHÆ ANTIOCHENO.

Cum ex naturalis legis &c. ut supra ferè in eundem modum usque ad verbum dispensari. Et quoniam suspensionis sententiam in te prolatam, sicut ex tuarum intelleximus continentia literarum, humiliter observasti; nos, qui personam tuam sincera caritate diligimus, & tuo, quantum cum nostro possumus, intendimus honori deferre, cum te inter fratres nostros honorabile membrum & in domo Domini columnam immobilem reputemus, confessionem spontaneam & supplicationem devotam benigniùs attendentes, de consueta Rom. sedis clementia poenam inflatam duximus relaxandam, à suspensionis sententia fraternitatem tuam auctoritate præsentium denuntiantes penitèns absolutam. Datum ut supra.

LINGONEN. EPISCOPO.

Sine dolore tibi & pudore scribere non valemus, cum sedes apost. quod olim in te dignoscitur approbasse, nunc peccatis exigentibus cogitur improbare. Cum enim ab ipso tuæ promotionis principio inter te & dilectos filios Canonicos Lingonen. multæ pullulaverint quæstiones, nec unquam, postquam tuo commissa fuit regimini, pacem habuerit Ecclesia Lingonensis, sicut fama refert publica, & quamplurium Prælatorum & religiosorum ipsarum partium literis nostro est apostolatui suggestum, non solum mobilia sed etiam immobilia ipsius Ecclesiæ adeo distraxisti, quòd quæ olim inter Gallicanas Ecclesias nobilis fuerat & famosa, nunc habeatur ab his, qui in circuitu ejus sunt, in opprobrium & contemptum. Super quibus cum à Lingonen. Capitulo coram venerabili fratre nostro Lugdunen. Archiepiscopo Metropolitano tuo delatus fuisses, ut ejus iudicium declinares, apostolicæ sedis audientiam invocasti, festum beati Luca proxime præteritum terminum appellationi prosequendæ præfigens, quæ Lingonen. Capitulum ad Dominicam qua cantatur *Inbilate Deo*, proxime præteritam, coartarunt. Quæ utique cum tam per literas quam nuntios utriusque partis ad nostram audientiam pervenissent, volentes tibi & eis pro intemperie aëris & caloris distemperantia paterna sollicitudine providere, tibi per scripta nostra mandavimus ut hujus occasione discordiæ bona Lingonen. Ecclesiæ minime dilapidare præsumeres, festum beati Michaëlis proxime præteritum sub peremptorio terminum assignantes, quo te nostro conspectui præsentares objectionibus Capituli responsurus, & propositurus contra ipsos si quid velles proponere quæstionis. Cum autem Canonici Lingonenses, & illi præsertim quos personaliter ad petitionem tuam literis fecimus apostolicis evocari, ad nostram accessissent præsentiam, & nos tuæ volentes fraternitati deferre, ipsos diù detinuerimus, adventum tuum aliquandiu expectantes, comparuerunt tandem in præsentia nostra duo nuntij tui, quibus (licet procuratores non essent) in consistorio nostram dedimus audientiam, & quæ ab eis proposita fuerunt, audivimus diligenter, facientes literas nobis * pro te

Epist. 504.
Ipsam ab officio suspendit, donec Capitulo suo super dilapidatione bonorum Ecclesiæ responderet.

Epist. 503.
Episcopi fecerunt argumenti.